

■ René Magritte en Loulou, 1946.
(Foto Museum René Magritte)

BRUSSEL
Eigen berichtgeving
Nica Broucke

De vijfde verjaardag van het René Magritte Museum wordt zonder veel toeters en bellen gevierd, want de vzw moet het alsnog zonder overheidssteun stellen. Merkwaardig, voor een kunstenaar die in een adem wordt genoemd met Dalí en Warhol en wiens gelijknamige museum in de (buitenlandse) toeristische gidsen als een 'must see!!!' wordt aangeprezen. Conservator André Garitte, al vanaf zijn vijftiende in de ban van de grote surrealist en een persoonlijke kennis van Georgette Magritte, kocht het pand in 1993 aan. "We kwamen toevallig te weten dat het nog niet was afgebroken", zegt hij.

Garitte restaureerde het huis op basis van beschrijvingen en foto's in de oorspronkelijke staat. Met de steun van enkele privé-sponsors kon maar liefst 70 procent van het originele meubilair - van de piano, het bed en het vloerkleed tot het fornuis - gerecupereerd worden. Daarnaast werden honderden originele werken, objecten, brieven, boeken, tijdschriften, foto's, affiches, pamfletten en andere belangwekkende documenten bijeengebracht die op de tweede en derde verdieping worden geëxposeerd.

PAUL MCCARTNEY IS EEN FAN

"Na het overlijden van Georgette Magritte in 1986 werd de hele inboedel van het huis in de Mimosasstraat, waar de Magrittes

vanaf 1957 woonden, weggehaald", zegt Garitte, "Alles wat met Magrittes kunstenaarschap te maken had en waarvan men vermoedde dat het flink wat geld zou opbrengen, niet alleen schilderijen en tekeningen, maar ook bijvoorbeeld de fameuze bolhoed, werd onmiddellijk naar Londen verscheept om er door Sotheby' te worden geveild." De hoed haalde er zo'n 75.000 voor. Naar verluidt is hij een fervente Magritte-verzamelaar", zegt Garitte, "Wist je trouwens dat de 'Apple' van de platenfirma van the Beatles op de appel van Magritte is geïnspireerd?"

"De meubels, en andere 'minder interessante' objecten werd door het veilinghuis van het Paleis voor Schone Kunsten verkocht", gaat Garitte verder. "Ikzelf heb toen een doos met oude camera's gekocht. Daar bleek ook een nog niet helemaal voltooid filmrolletje en een handgeschreven lijst met de favoriete films van Magritte in te zitten. Hij had een voorkeur voor westerns en detectivefilms."

Bij het verwerven van de verzameling voor het Magritte Museum speelde niet zelden een grote dosis geluk mee. "Nadat de schoonmaakploeg in de Mimosasstraat was gepasseerd, werd een vuilniszak met papieren, foto's en andere 'rommel' die men uit de lades had gekieperd, op de stoep gezet. Een gemeentebediende kwam toevallig langs en zag een foto uit de zak

steken. Omdat zijn zus foto's verzamelde, nam hij de zak mee om ze aan zijn zus te tonen. Die stopte op haar beurt de paperassen in een speelbak voor haar zontje. Tot een geïnteresseerde bezoeker toevallig Magritte op een van de foto's herkende." Op die manier kon het Museum onder meer het belangwekkende trivia als het testament van Magritte, diverse identiteitskaarten, paspoorten en een chequeboekje aankopen.

LOULOU VLIEGT VIP

Vooraleer René Magritte en zijn gade en muze Georgette Berger in 1927 naar Parijs trokken, woonden ze al op verschillende adressen in het toen nog erg landelijke Jette. Ze betrokken er, net zoals in het huis in de Essegemstraat, meestal een appartement op de benedenverdieping. Het gezin Magritte bleef kinderloos, maar voor hun keeshondjes Loulou, Kiki of Jackie hadden ze wel een tuintje nodig. De Magrittes waren erg op hun huisdier gesteld. Magritte hield zoveel van zijn Jackie dat hij het beest na diens dood liet opzetten en uit een brief (22 maart 1966) van de toenmalige Sabena-directeur Gilbert Périer (de man die ook de befaamde 'Luchtvogel' voor de nieuwe huisstijl bij zijn vriend-kunstenaar bestelde) blijkt hoe belangrijk Loulou wel was: "Ik kan u met genoegen melden", aldus Périer, "dat Loulou tijdens de reis naar Nice behandeld zal worden als vip."

Na het bijna drie jaar durende avontuur in Parijs, het Mekka van de avant-gardekunst, dat niet echt succesvol kan worden genoemd, keerden de Magrittes terug naar

VIJF JAAR RENE MAGRITTE

Het hondje van en de ezel van Pau

Vijftig jaar geleden trokken René Magritte en Georgette Berger de deur van hun

Het huis in Jette waar Magritte bijna de helft van zijn oeuvre maakte, werd

'Een permante hommage aan een van de geniaalste kunstenaars alle

België. Ze vestigden zich in de Essegemstraat, waar ze maar liefst 24 jaar bleven wonen. René Magritte maakte er meer dan de helft van zijn hele oeuvre, zijnde 1.100 schilderijen en zo'n 500 gouaches. Talloze elementen uit het decor van deze eenvoudige woning, het schuifraam dat uitgaat op de serres van de bloemist aan

Conservator Garitte doet overheidssteun. Nochtan in de buitenlandse toeris als 'must see!!!' aangepre

de overkant van de straat, de schoorsteen en de dubbele glazen deuren van het salon, de trap met balustrade, de deurkrukken en de lantaarnpaal voor de gevel (ook die werd door Garitte teruggehaald), zijn in zijn werk te traceren en in het museum in hun oorspronkelijke staat te bewonderen.

GEEN SALONSURREALISTEN

De woning van de Magrittes werd het hoofdkwartier van de Belgische surrealist. Elke zaterdag kwamen ze bijeen: dichter en initiator van de beweging Paul Nougé, Louis Scutenaire en zijn echtgenote Irene Harmoir, beiden schrijvers, Antwerpenaar (en vanaf de jaren 1950 ook plastisch kunstenaar) Marcel Mariën. Ook boezemvriend, dichter en galerist E.L.T. Mesens behoorden tot de

in het 'schoon salon' met (getrukeerd) uitzicht, te zien op het beroemde *La condition humaine*.

(Foto Museum René Magritte)

MUSEUM

Magritte en McCartney

huurwoning in de Essegemstraat achter zich dicht.

gerestaureerd en in 1999 ingericht als museum:

'tijden', aldus conservator André Garitte.

'vaste kern' die 's zaterdags verzamelde in de kleine eetkamer, tevens bibliotheek en atelier van Magritte. Nochtans beschikten de Magrittes over een ruimer 'schoon salon' aan de straatkant. Maar daar kwamen de surrealisten niet. Alleen bij hoog bezoek, zoals Paul Eluard uit Parijs, werd de koffie daar geserveerd. Nu hangt het

keukentje en een kleine badkamer. Op de zolderverdieping beschikte het echtpaar, net zoals de huurders van de twee bovenste verdiepingen, over een extra kamer die occasioneel als logeerkamer dienst deed. "Daar stapelde Magritte zijn nog niet verkochte schilderijen tegen de muur en verzamelde hij de grote objecten, waaronder een tuba en een geweer die hij nodig had voor zijn schilderijen", zegt Garitte.

Magritte had oog voor binnenhuisarchitectuur. Niet alleen ontwierp hij de meubels voor zijn slaapkamer zelf, de strakke rode en zwarte kasten dateren uit zijn abstracte periode, hij zorgde ook voor de verbouwing van de badkamer. Hij liet een muurtje bouwen tussen het (piep)kleine keukentje en het washok en installeerde er een bad en een wc. De nieuwe ruimtes kregen een nieuwe vloer van felgekleurde tegels, met zorg door de meester gekozen. "We hebben de ontbrekende in Marokko laten kopiëren", zegt Garitte. Het raampje van de (nieuwe) badkamerdeur werd uitgevoerd in glas met - jawel - margrietjesmotief.

het zonder
s wordt het museum
tische gidsen
ezen

schilderij *Olympia*, waarvoor Georgette poseerde, er aan de muur. Een gulle schenker gaf het in langdurige bruikleen.

De surrealisten voerden geanimeerde en hooglopende discussies over literaire en plastische onderwerpen. Over de pamfletten die men de wereld in zou sturen, over acties die men zou ondernemen, over seks en natuurlijk ook over de nieuwste werken van Magritte waarvoor een gepaste - of net niet - titel gezocht moest worden. "En er werd flink ruzie gemaakt, de Belgen probeerden wat dat betreft hun Franse collega's bij te benen", aldus Garitte. "In 1954, na het vertrek van de Magrittes uit de Essegemstraat spatte de groep uit elkaar."

Naast het 'schoon salon' en de 'alleskamer', telde de gelijkvloerse verdieping een slaapkamer, een

■ België's beroemdste kunstenaar maakte bijna de helft van zijn omvangrijke oeuvre in deze eetkamer annex atelier. Paul McCartney kocht de originele schildersezel.

(Foto's Museum René Magritte)

Achterein in de tuin liet Magritte in 1932 een atelier bouwen, de 'Studio Dongo', naar het gelijknamige grafisch-ontwerpbureau dat hij samen met zijn broer en componist Paul had opgericht, toen zijn kunstwerken nog lang niet voldoende brood op de plank brachten. Hij verzorgde onder meer de huisstijl voor het beroemde modehuis Norine (de Belgische Coco Chanel), een job die hij dankte aan zijn vriend en kunstverzamelaar P.G. Van Hecke en ontwierp het logo van de Cigarettes Boule Nationale (met sterke Raymond Loewy-inslag). Maar echt werken deed Magritte niet in zijn tuinhuisje: dat deed hij het liefst in zijn 'alleskamer' binnen. "Het was er warmer in de winter, en zijn Georgette was steeds in de buurt", besluit Garitte.

René Magritte Museum, Essegemstraat 135, 1090 Brussel. Open van woensdag tot en met zondag, van 10 tot 18 uur. Info: 02/428.26.26.

NU ZONDAG
VERKIEZINGSUITSLAGEN
LIVE OP UW SCHERM
► www.demorgen.be

DeMorgen
ONAFHANKELIJK DAGBLAD
GEBREKEN OM TE WETEN